

N:o 8.

Redaktör och utgivare: FRANS J. HUSS.
Expedition: Klara V. Kyrkog. 19.

Stockholm den 15 April 1886.

Pris: Helt år 6 kr. Lösn:r 30 öre.
Annonspris 10 öre petitråd.

Årg. 6.

Chopin såsom komponist.

(Forts.)

Chopins nervsystem var så hårdt angripet af den nyss genomgångna sjukdomen, att hans rastlösa fantasi en lång tid ej lät honom få någon stärkande sömn. En natt, då han på sitt instrument genomgick det nyss fullbordade verket, förekom det honom som öppnad sig dörrarna och att genom de samma inträdde och defilerade förbi honom en talrik skara polska riddare och högborna damer, iklädda gammaldags dräkter (robe ronde och cornettes). Denna syn förskräckte honom till den grad, att han rusade ut ur rummet, ut genom en annan dörr och ej mer på hela natten vågade återvända till sin bostad. Och i sanning, mellansatsen i E-dur, med sin bas-figur i ständigt stegradt crescendo, erinrar så omisskänneligt om en annalkande ryttarskara, som ilar fram öfver en månbelyst slätt, att man tycker sig höra de eldiga hingstarnes hofslag och skramlet af stålrustningarna och svärd.

Den andra gruppen omfattar polonäserna i Ciss- och Ess-moll (op. 26) samt den i C-moll (op. 40 n:o 2) och de tre i D-moll, B-dur och F-moll (op. 71), utgifna af Fontana.

Synnerligen fint känsliga äro bland dessa de bägge först nämnda, tillagnade J. Dessauer. De ha uppstått under den tid af Chopins lif, då han stod på höjden af sin storhet, då hans ande, oberörd af småaktiga formbetänkligheter, med mäktigt tvingande egendomlighet alldeles sjelfständigt åt sig skapade den form, som bäst motsvarade tankegången i nämnda verk. Särskildt utmärker sig den första polonäsen (Ciss-moll) genom en oöfverträffligt ädel melodi; hvarjemte de första, skenbart så trotsigt oöfverensstämmande temata, som begynna detta verk, äro af en så sällsynt rik karakter. Medan det första temat med storartad, rytmisk kraft uttrycker manligt trots, mildradt af ett lidelsefullt erotiskt kärlekstema, framträder det här till anslutna andra temat märkvärdigt uthålligt och vill undertrycka hvarje ut-

brott af lidelse, hvilken dock stundom flammar till som blixten i högra handens glödande eldiga passager, intill dess det först nämnda hufvudmotivet i Dess-dur låter den kärlekssälla stämningen klinga ut i hela sin fullhet. I eftersatsen förekommer en dubbelföring i melodiken, sådan man ej påträffar i någon af hans senare polonäser. Den andra polonäsen i samma op. (Ess-moll) är hemlighetsfull, dystert och hemsk och tyckes vilja skildra hans till Sibirien förvisade, i jernbojor försmäktande landsmäns elände.

En mot dessa båda grupper helt olika ställning intager fantasipolonäsen i Ass-dur (op. 61). Den skildrar de nationella tvisterna och striderna och slutar därför med en pompös, hymnlik triumfsång. Chopins fasta öfvertygelse att den polska nationen efter så många och hårda pröfningar med nödvändighet i framtiden skulle segra — en känsla som af den tidens polska diktare, en Mickiewicz, en Krasiński och till och med någon gång af Slowacki, den störste ibland dem, förträffligt skildrats —, uttalar sig klarast i detta hans sist fullbordade större verk för piano ensamt.

Det vore dåraktigt att i musiken söka allegori och historia, politiska eller filosofiska tankar och deduktioner. Musiken beherskar blott känslan, talar genom känslan till känslan; men hos Chopin är känslan förenad med nutidens poesi icke blott genom den allmänna nationella uppfattningen, utan genom många, ja nästan alla hans toner och tonskiftningar. Den chopinska sånggudinnan är liksom poesien ett romantikens barn, hon eger samma tjusning, men ock samma brister som vår romantiska poesi. Likt denna lever hon det högsta och innerligaste känslolif, är originell samt rik på tankar och former, men lider af samma stundom öfverdrifna känslsamhet och svärmod, som ej sällan urartar till fullständig nervförlappning.

De Chopinska valserna (op. 18, 34, 42, 64, 69 och 70) ha trängt mest ned bland folket; detta dels därför att

de ställa minsta fordran på den spelandes teknik, dels emedan de öfver hufvud taget behandla den allmänt mest kända dansformen. Sedda från musikalisk ståndpunkt erbjuda de vida mindre intressant och nytt än hans öfriga kompositioner.

Hvar helst de i sina konturer förlora dansrytmen, ha de emellertid genom sin naturliga tjusning och sin yttre glans vunnit en betydelse som ingen annan kompositör varit i stånd att gifva åt dylik musik.

Största intresset åter väcka i fråga om denna genre de nummer, som genomandas af detta egendomliga svärmeri, hvilket förlämnar den Chopinska sångmön sin största tjusning. Dessa äro: Valserna i A-moll och Cis-moll; den sist nämnda närmar sig något redan i tredje och fjerde takten mazurka-rytmen, hvilken Chopin städse omfattade med synnerlig förkärlek.

De härligaste och mest originella af Chopins skapelser äro dock ovedersägligen de fyra balladerna (op. 23, 38, 47 och 52). De erbjuda så mycket nytt och omvexlande i form, att kritici länge ej visste till hvilken kategori af det, som då fans i musikkväg, de skulle räkna dem. Några höllo dem för att vara en afart af rondoformen, andra — och desse närmade sig mera sanningen — benämde dem »poetiska berättelser». Ut dem finnes i sanning en sagoton, som väsentligen skiljer sig från alla hitintills vanliga musikaliska uttryckssätt och som genom taktarterna $\frac{3}{4}$ och $\frac{6}{8}$ framställas synnerligen träffande. Chopin svarade sjelf, när Schumann en gång, vid ett sammanträffande dem emellan i Leipzig, tillfrågade honom om hans balladers betydelse, att han, hänförd af Mickiewicz' dikter, eggats att skapa denna nya form.

Den första af dem, den i G-moll (op. 23), och tillika den mest spridda, glöder af vild lidelse och fångslar mest genom fulländningen i sina enskildheter, då deremot den andra och tredje ega en öfvervägande idyllisk karakter. Den fjerde, den i tekniskt hänseende svåraste af

dem alla, är, troligen just därför, den minst kända. Kritiken, som (Robert Schumann undantagen) i allmänhet bedömde Chopins större verk ogynnsamt, har i all synnerhet angripit denna ballad. Enligt min uppfattning deremot är densamma mest rik på poesi och i fråga om genomförandet den anderikaste af allesamman. Dock fordras det ej blott en utomordentlig virtuos, utan ock en med allt igenom fin uppfattning begåfvad musiker, för att kunna göra de mångfaldiga skönheter, som finnas deri, fullt njutbara.

Såsom i formen mest anslutande sig till det, som funnits förut, framstå vid första påseendet Chopins nocturner. Field, som länge fast oriktigt uppgifvits ha varit Chopins lärare, har visserligen kallat till lif denna konstform, men olikheten mellan dessa bägge komponister så väl som likheten dem emellan låter sig väl bevisas. — Field åtnöjer sig med att skriva fint poetiska, allt igenom melankoliska tonstycken, men Chopin icke blott ingöt i denna form det dramatiska elementet, utan i hans nocturner framträder harmoniens och klaversatsens rikedom rent af genialiskt. Om man jämför t. ex. Chopins Ess-dur nocturn (op. 9) med Fields nocturn i B-dur, så finner man snart den allmänna olikheten. De värdefullaste numren Chopin gifvit oss af detta slag torde vara den (in doppio movimento stegrade) nocturnen (op. 15 n:o 2), den tjugande i Dess-dur (op. 27), som eger en nästan slösande fullhet af de finaste fioriturer; vidare nocturnen i G-moll (op. 37), klagande liksom under en fix idé och afbruten liksom af en kyrkligt katolsk ackordsats, hvars tröstande toner tyckas mana till grafvens dystra ro. Nästa nocturn (op. 37 n:o 2) innehåller i sin mellersta sats måhända den härligaste melodi som Chopin någonsin skrivit och hvilken man ej kan höra utan den djupaste rörelse och tjugning. Op. 48 n:o 1 (C-moll) är omfångsrik och i sin ackordmellansats, som fullständigt öfverger nocturnstilen, den mest imponerande af alla Chopins nocturner. Den såsom op. 72 offentliggjorda s. k. kvarlätenskaps-nocturnen förskrifver sig från år 1827 och bär otvetydigt ungdomsperiodens prägel. Op. 62 n:o 2 (E-dur) deremot skrefs kort före Chopins död och återger än en gång alla de harmoniska finheter samt den ljufva melodiken och svärmeriet, som utmärkte Chopin.

Nästan detsamma som sagts om balladerna, kan ock sägas om Chopins scherzon. Scherzot fans ej före Chopin, åtminstone ej med denna sjelfständighet, denna tändande djerfhed, denna nära nog Shakespearska humor, som Chopin förstätt att inlägga deri. I det mest berömda af dem (B-moll op. 31) ter sig det första temat egenvilligt dystert men hänfaller ej i melankoli utan svingar sig med nästan trotsigt mod uppåt, och ej mindre skön är den innerliga, uttrycksfulla andra tanken i A-dur.

För att kunna rätt bedöma klaver-

satsens rikedom och Chopins originella skapareförmåga i det hänseendet, måste man sammanställa hans alster härutinnan med andras från den tiden. Så väl det här nämnda scherzot som de tre andra äro ännu i dag så nya och moderna, att man gerna kan säga dem vara mer än 30 år före sin tid.

H-moll scherzot (op. 20) så väl som det i Ciss-moll (op. 39) likna B-moll scherzot i dämonie och drastik; E-dur scherzot (op. 54) deremot visar en vida vänligare och älskvärdare uppsyn. Scherzots rytm ger ännu mycket mer än hans mazurkor uttryck åt en viss anderik opposition och ett hänförande öfvermod; och enär dansformen, som delvis ännu vidlader både polonäsen och mazurkan, i scherzot, med sitt breda sångfulla mellantema, nästan utplånas, så kunna just de stycken han skrivit under denna form få gälla som ett märkligt fullständigt uttryck för Chopins individualitet: utåt fast, djerf, egendomlig; inåt ädel, älskvärd och poetiskt svärmande.

Präludierna (op. 28 o. 45) så väl som de fyra impromptus (op. 29, 36, 51 o. 66) dels ansluta sig till nocturnerna (t. ex. den ty värr mindre kända, modulationsrika präludien i Ciss-moll, samt Dess-dur präludien op. 28 n:o 15, med sin oförläpelig sköna mellansats i Ciss-moll; af impromptus det i Fiss-dur op. 36), dels hafva de en etydartad karaktär (t. ex. Ass-dur och Gess-dur impromptus, der mellansatsen åter är framstående melodisk; vidare präludierna op. 28 n:is 1, 3, 8, 16, 19, 23); dels äro de flyktigt framkastade skizzer, med hvilka komponisten, oaktadt den tränga ramen, framställer de sinnrikaste stämningsbilder. I några af dessa (t. ex. i E-moll och H-moll) har han åt efterverlden kvarlemnadt verkligt äkta perlor, hvilka i och för sig hade kunnat göra hans namn odödligt såsom poet inom musikens område.

Chopin har inlagt särskild förtjenst genom att bringa etuden till nära nog fullkomlighet. Om ock bland hans etuder (op. 10, 25 och »Trois nouvelles Etudes») äro några, som tjena uteslutande tekniska ändamål (t. ex. op. 10 n:is 1, 2, 4, 8, op. 25 n:is 6, 8, och bland »Trois nouvelles Etudes» n:o 3), så finnas dock andra, hvilkas andliga halt har en framstående betydelse (t. ex. op. 10 n:is 3, 9, 10, 12, op. 25 n:is 1, 7 och n:o 1 i »Trois nouvelles Etudes»).

De efter Chopins död af Fontana i Berlin hos Schlesinger utgifna verken (Fantaisie-impromptu op. 66, quatre mazurkas op. 67, quatre mazurkas op. 68, deux Valses op. 69, trois Valses op. 70, trois Polonaises op. 71, nocturne, marche funebre, 3 Ecosaises op. 72, Rondeau pour 2 Pianos op. 73, 16 Polnische Lieder op. 74) äro till större delen af mindre värde, ehuru äfven bland dessa finnas kompositioner, hvilka, såsom op. 66, fullt häfda sin författares namn. Chopin sjelf önskade att desamma efter hans död skulle brännas eller åtminstone ej offentliggöras.

Den sista mazurkan, senza fine, är sorglig — mycket sorglig, likasom slutet af denne vår store mästaress lefnad. Genom denna sin svanesång och sin djupa längtan efter hemmet, der han framlevat sina lyckliga ungdomsår, visade han, och det ända in i sista stunden af sin kompositoriska hänförelse att han förblifvit trogen den nationella musiken och sitt hårdt pröfvade fädernesland.

De 16 polska sångerna har Chopin skrivit utan alls några anspråk. Han plägade nämligen, så snart han påträffade något skönt i den tidens nationalpoesi, genast skriva musik dertill — blott för eget nöje, men ej för offentligheten. På detta sätt kommo nämnda sånger småningom till under tiden 1824—44. Många af hans sånger ha förkommit, emedan komponisten, trots sina vänners enträgna böner, ständigt uppsköt med att renskrifva dem; andra sjungas i Polen, utan att man har sig bekant något bestämt om deras ursprung; man förmodar dock med nära nog visshet att Chopin är det sannskyldiga upphofvet till dem. Bland dessa sånger räknas företrädesvis den förr så allmänt sjungna sången »D. 3 Maj».

I musikaliskt hänseende obetydliga, kunde man ej förmoda att de skulle spridas utom fäderneslandets gränser. De äro, uppspirade ur fröen till de nya, fosterländska poesiblostrarna, som tillfälligtvis nedfallit i Chopins mottagliga själ, enkla rosor, som icke blända, men med sin ljufva doft och sin egendomliga fågring tjusa finkänsliga hjertan.

Leonora.

(»La Favorite»)

I dessa dagar, antagligen redan nästa vecka, förberedes repris å Stora teatern af Donizettis opera »Leonora» med fröken Adèle Almati i titelrollen. Det var våren 1840, eller samma år Maestron skref sin »Regementets dotter», som han fullbordade sin opera seria »La Favorite», bestämd för stora operan i Paris, och tio år senare introducerades »Favoriten» å vår lyriska scen under namn af »Leonora».

Översatt af A. F. Lindblad, med ballett af t. f. ballettmästaren P. I. W. Petersson, gafs den första gången härstädes den 9 Mars 1850 med fröken Julia Berwald, sedermera friherrinnan Åkerhjelm, som Leonora de Guzman och en herr Ciaffei i Fernandos parti; de öfriga medspelande voro Alphonzo XI hr Lundbergh, Priorn Balthasar hr Valin, Don Gaspar hr Uddman och Inez fröken Fundin.

Leonora spelades ofvannämnda år 10 gånger i följd och har sedermera gifvits med ballett af Th. Martin under de senare årens lopp, samt uppfördes senast den 16 September 1880 för 33:dje gången med fru Trebelli som gäst.

Följande artister, utom de vid första representationen upptagna, hafva i operan medverkat:

Alphonzo XI hrr Salmson, Arlberg och Lange.

Leonora Signora Cari, fruarna Röder och Romani, Trebelli samt fröknarna A. Jacobsson och Ås.

Fernando Signor Bentami, hrr Skougaard Severini, Strandberg och Ödmann.

Balthasar hrr Behrens och Strömberg.

Don Gaspar hr Ohlsson.

Inez fröknarna Landelius, Videberg och fru W. Strandberg.

Vid förestående återuppförande äro rollerna sålunda fördelade:

Kung Alphonzo hr Forstén, Leonora fröken Almati, Fernando hr Ödmann, Balthasar hr Strömberg, Don Gaspar hr Ohlsson och Inez fru W. Strandberg. Dansen, som är af Theodore, utföres af hr Sjöblom, fru Lund, fröken Rosén samt damer af Corps de ballet.

Lorenzo.

Robert Schumanns opera »Genoveva».

Denna enda operakomposition af Schumann gick för första gången öfver scenen i Leipzig 1850 (25 Juni), men kunde ej gifvas mer än två gånger till, ehuru Schumann sjelf dirigerade de båda första representationerna. Efter ännu en representation i Weimar, som ej hade bättre framgång, blef operan nästan förgäten. Först sedan Schumanns andra tonskapelser tillkämpat sig ett så högt anseende inom musikverlden, började tonkonstens vänner känna en liflig åtrå att äfven göra bekantskap med detta hans operaverk, och dess återupptagande betraktades nu såsom en hedersskuld till den snillrike komponistens minne, en skuld som man med rätta väntade att pieteten för detta minne borde återgälda. Denna väntan blef småningom uppfylld, i det teatrarne i München, Carlsruhe, Berlin, Wien, Hamburg återupptog operan men utan att lyckas förvärfva henne några vänner. Endast i Leipzig lyckades det bättre än förut, och i Wiesbaden under kapellmästaren Jahn blef »Genoveva» verkligen en repertoaropera. Senast har hon blifvit upptagen på hofoperan i Dresden.

Den kritiska domen öfver operan är länge sedan efter noggrann undersökning på välgrundade skäl fastställd, så att i detta afseende någonting nytt ej fins att framställa, men några närmare notiser om detta för den musikälskande publiken mindre bekanta verk af den bekante mästaren torde kunna vara af intresse för dem, som känna och värdera hans andra kompositioner, hvarföre vi här vilja egna någon uppmärksamhet åt detsamma.

Efter det Schumann i de flesta musikkonsternas skapat betydande saker, greps han — sedan år 1840 — af ett lifligt begär att också försöka sig med opera — en verksamhet som i öfverensstämmelse med hela hans individualitet hittills förefallit honom motbjudande — och att här verka reformatoriskt. I sin anteckningsbok hade han noterat några och tjugu operaämnen utan att dock komma till något bestämdt val. Han liknade härutinnan Mendelssohn,

ty äfven denne saknade denna afgjorda särskilda talang för operan, denna oemotståndliga lust, som griper friskt till verket utan allt för stora betänkligheter. Slutligen valde han det för dramatisk bearbetning olämpliga episka stoffet i Genoveva-legenden. Denna innehåller alla romantikens faktorer, och detta eggade honom. Hufvudsakligen likväl blef han bestämd därför genom Hebbels drama »Genoveva», för hvilket han kände öfverdrifvet stor beundran. Schumann vände sig för erhållande af text till målardiktaren R. Reinick i Dresden. Denne ville, med riktig känsla af att han icke kunde åstadkomma en poetiskt verkande Genoveva utan hennes vistande i skogens enslighet, utan sin Schmerzenreich och hinden, förnämligast hålla sig till sagan och Tiecks bearbetning; slutligen fogade han sig efter Schumanns härifrån afvikande mening. Hans behandlingssätt af ämnet behagade emellertid ej Schumann; en underhandling med Hebbel ledde ej till vinnande af hans hjälp, och sålunda företog sig Schumann att ändra texten efter eget omdöme. Denna ändring blef så väsentlig, att Reinick ej vidare ville erkänna sig såsom författare, och sålunda blef det tryckt på texten »efter Tieck och Hebbel». Den senares tragedi var hufvudsakligen lagd till grund för libretton, ehuru företredena i hans dikt beklagligen gingo förlorade i operatexten.

Sålunda blef texten i dramatisk hållning, karakteristik och motivering misslyckad, och musiken, så poetiskt tänkt, så innerligt och ädelt uttryckt den än var, kunde ej skyla detta fel. Den skiljer sig i stilen föga från musiken i »Paradies und Peri» och »Der rose Pilgerfahrt». Med förundran finner man att »Tannhäuser» och »Lohengrin» — oaktadt han afgjort förklarade sig mot Wagner — utfövat ett starkt inflytande på Schumann, dels i afseende på den formella behandlingen, dels i blandning af den deklamatoriska sången med ariosot och uteslutande af recitativet, äfvensom rörande orkesterns förhållande till sångstämmorna. Men verkan blef en helt annan: Schumanns fasta och uttalade öfvertygelse, att hans partitur ej innehöll en text, som icke var helt och hållet dramatisk, var en sjelfförvillelse. Ty Schumanns högre begåfning fattades just den specifikt dramatiska talangen äfvensom kännedomen om scenen och den deraf beroende skolade tekniken för scenisk komposition. Dessa för operan oömbärliga egenskaper kan man också svårigen söka hos Schumann, ja man kan säga att han med sin egendomliga, i stark subjektivitet utpreglade och åt det innersta själs- och känslolifvet hänvända natur alls icke hade rätt begrepp om dessa egenskaper. Ty han märkte dem icke såsom mäktiga produktionsfaktorer hos Meyerbeer — hvilken han alls icke räknade till »konstnärerna» —, icke hos Wagner, och han upptäckte dem ej heller hos de franska och italienska operakomponisterna, hvilka med sin talang, ofta den mest ytliga, men som af naturen tyckes tillhöra

dem, i så afundsvärd grad öfverträffa de tyska komponisterna — några få men lysande undantag oberäknadt.

Lifskraften hos operan »Genoveva» — så vida den samma kan bevaras — ligger ej i den dramatiska betydelsen, utan endast i det rent musikaliska innehållet; detta ha vi för tonkonstens vänner velat framhålla. Må de därför njuta af de särskilda musikstyckena i operan, men ej med allt för kritisk stränghet betrakta operan i sin helhet såsom sådan.

Konst och ädelmod. En vacker pendant till legenden om Paganini och tiggarmusikanten omtalas från Paris i följande berättelse, som dertill lär ega den fördelen att vara sann:

En morgon hade en »sångerska» gått in på gården till ett hus vid rue Sertier och började att med hes och darrande stämma sjunga den omtyckta sången: »Nous avions vingt ans, c'était le printemps» (Vi voro tjugo år, det var vår). Dessa ord klingade som ett hån uti den arma, frysande gamla kvinnans mun. Intet fönster öppnades och ingen hand sträckte sig ut för att kasta ned det efterlängtnade sousstycket. Mekaniskt sjöng den gamla vidare, den allt svagare och mera darrande stämman nekade slutligen att göra tjänst, och plötsligt föll den olyckliga utmattad af hunger och umbäranden, med en djup suck ned på gårdens kalla stenläggning.

I samma ögonblick hände det sig, att en af husets unga invånare, mademoiselle Anne Dronsart, elev vid konservatoriet, kom gående ned för trappan. Hon såg den stackars kvinnan sjunka till marken, ilade genast till hennes hjälp och bestänkte hennes panna med kallt vatten. Då den gamla återfått sansen, omtalade hon snyftande sina lidanden, och genast upprann i hufvudet på den högsinnade flickan en idé. Hvem kunde veta, om ej äfven hon kunde i en framtid, såsom nu den gamla, få gå och sjunga på gårdarne? . . . En minut derefter uppstego klangfulla, friska toner af en kraftig sopranstämma, och förtjusta öppnade husets invånare sina fönster. Leende sträckte då den unga konstnärinnan, bedjande om en gåfva, ut sin hand, pekande på den arma tiggerskan vid sin sida. Den unga damen hade sjungit Gounods »Ave Maria» och sjöng derpå en aria ur »Afrikanskan». Husets invånare blefvo emellertid så glada öfver att få höra en så sällsynt gårds-konsert och på samma gång så röda öfver den unga sångerskans ädelmod, att ett verkligt regn af en- och tvåfrancsstycken dansade ned på gårdens stenläggning. Mademoiselle Dronsart böjde sig raskt ned och upplockade denna egendomliga kollekt, och den dermed lyckliggjorda gamla kvinnan kunde nu lämna gården med 65 francs i sin ficka.

Anna de Wahl.

Ett prydligt illustrerad blad, som i dessa dagar utgifvits, möter blicken då vi skåda in i fönstren till våra boklädor och tidningskontor. På första sidan af omslaget ses ofvanstående namn och den omtyckta konstnärinnans bild samt derunder en sonett af Sigge Sparre. När vi öppna detta minnesblad läsa vi: *till Anna de Wahls beundrare och vänner!* — och få äro väl de, som icke finna denna invokation stäld till dem sjelfva, ty denna älskliga konstnärinna har i decennier med all rätt varit en af teaterpublikens förnämsta gunstlingar. Hennes fält har hufvudsakligen varit den glada operettens med dess ofta nog djerfva situationer och vågade text; Anna de Wahl har dock med sitt rena, intagande väsen åt dessa operettpersonager gifvit en karaktär af okonstlad uppsluppenhet och friskhet, som kommit oss att förbise det slippriga och endast njuta af hennes barnsligt glada framställning, och få ha i detta afseende kunnat mäta sig med henne i denna genre. När med ett sådant spel förenar sig en behagligt klingande och ren samt väl värdad röst och ett fängslande föredrag, så är ej underligt, att hon i vida kretsar inom och utom vårt land varit så högt värderad — och nu mycket saknad; ty nu har ett hårdt öde tvungit henne att utbyta scenens triumfplats mot det dystra sjukrummet.

Det är för att bereda henne tillfälle att i ett sydligare klimat återställa den brutna helsan och i ekonomiskt hänseende understödja henne och hennes barn, som nedanstående upprop utfärdats, i första hand af den människovänlige konstbroder, som synes ha gjort till sin lufsuggift att hjälpa öfverallt der hjälp behöfves. Äfven till oss har han vänt sig med begäran »att ringa i klockan», och att lyssna dertill behöfves ej här många böner. Alltså vilja vi lägga våra läsare på hjertat att understödja det varmhjertade företaget, dermed afbetalande en gammal tacksamhetsskuld, och förskaffa sig det vackra minnesbladet, hvars ändamål på ett tilltalande sätt tolkas af den kända signaturen Fr. Hd., och hvilket för öfrigt i väl gjorda teckningar framställer Anna de Wahl i 7 olika roller, hvarje teckning med tillhörande poem af Schöldström, Vallmark, Anrep, Anderson-Edenberg, Vict. Sjöberg, Malle, E—g och Hodell, hvilken senare väl äfven under signaturen F. H. lemnat en humoristisk resumé öfver hennes roller. På häftets baksida ses en kvinnofigur som »ringer i klockan», och under denna står häftets pris: minst 1 krona. Det upprop, som vi anmodats införa, meddelas här.

Upprop!

Undertecknade vända sig härmed till de tusende i vårt eget land och grannländerna, hvilka ännu i troget minne bevara den af alla högt uppburna skådespelerskan och sångerskan Anna de Wahl, som nu sedan förlidet år är af sjukdom

hindrad att verka för sin konst och för de sina, i det de för henne våga taga allmänhetens minnesgoda välvilja i anspråk.

Ett minnesblad, innehållande porträtter af den omtyckta skådespelerskan i flere af hennes mest framstående roller, med till dessa afbildningar bifogade kortare uppsatser af kända pennor, jemte ett upprop som, omständligare än detta, skildrar hennes betydelse som konstnär och människa, finnes nu hos alla bokhandlare i Sverige, Norge och Finland, och hålles för det moderata priset af En kr. allmänheten tillhanda. Genom sin typografiska och artistiska utstyrelse är detta blad ämnadt att blifva en prydning för salongsbordet, och den för minnesbladet inslytande inkomsten tillfaller den omtyckta skådespelerskan. På detta sätt kan således en hvar af hennes beundrare och vänner egnas henne sin hyllning och skänka henne sitt bistånd. De inslytande medlen hafva Hrr Rådmanen Gustaf Dahl och Öfverintendenten Ekström samt skådespelaren F. Thegerström i Stockholm benäget åtagit sig att förvalta och redovisa, samt på bästa sätt använda för den värderade skådespelerskan och hennes barn. Det gäller för henne en färd till södern för att söka återvinna helsa och arbetsförmåga, för barnen möjligheten att kunna, utan att lida brist, afvakta moderns tillfrisknande, för eder att göra godt utan tanke på en annan belöning än det goda medvetandets tillfredsställelse.

Stockholm i April 1886.

Lea Ahlborn.	Öfverint. A. Ekström.
Vendela Andersson.	Aug. Falk.
Hedvig Henrietta Caspér.	Herman Grip.
Lotten Dorsch-Bosin.	Frans Hodell.
Fru Clara Fornell.	Victor Holmquist.
Ellen Hartman.	C. F. Lagerqvist.
Amanda Hedberg.	C. G. Lindström.
Helfrid Kinmanson.	Gustaf Mallander.
Josephine Wettergrund	Nils Personne.
(«Lea»).	Rob. Sjöblom.
Anderson-Edenberg.	Sigge Sparre.
Gust. Bergström.	F. Thegerström.
C. G. Calmén.	H. Ludv. Thomssen.
Rådman Gust. Dahl.	R. Wagner.
Aug. Edgren.	Aug. Warberg.

Till förmån för fru de Wahl är tillika en bazar öppnad i Arfurstens palats.

Förblommeradt. Fadern: »Jag skall säga er, min dotter är en stor konstnärinna. Amelie, ge oss nu ett prof på hvad du kan!» — (sedan hon sjungit): »Nå, hvad säger ni?» — Gästen: »Hm! — Er dotter är väl en stor målarinna?»

Bulvanmusik. Då doktor Frans Liszt 1867 vid Wartburgjubileet dirigerade sin legend »Den heliga Elisabet» och repetitionen gick mycket dåligt — de spelande voro uttrötade efter en musikfest i Meiningen och L. dirigerade enligt sitt bevingade ord: »Vi äro styrmän, inte rorkarlar» —, utropade mästaren helt förgrymmad: »bulvanmusik, bulvanmusik!» — »Ja, jag har inte gjort en», hördes till allmän munterhet stadsmusikus F. infalla från sin plats i orkestern.

FÖLJETONG.

Rossinis Tantalusqual.

Rossinis passion för ett godt bord var en af hans största svagheter, såsom man vet, men huruledes bankiren och finansieren Burin i Paris, hvilken på sina soaréer gerna lät utföra bekanta mästares honom sjelf tillagnade originalkompositioner, en gång ville begagna sig af denna svaghet, det torde ej vara allmänare bekant.

Denna lilla historia må vi därför berättas.

Det var midt på förmiddagen. Den store finansmannen Burin satt i sitt arbetsrum och samspråkade med sin vän Adamé.

Denne hade just nyss tändt en cigarett, lutade sig bekvämt tillbaka i länstolen och yttrade under det han betraktade de uppstigande blåa rökmolnen: »Jag har låtit mig berättas i dag, min vän, att du på din soaré i afton kommer att bjuda på en dig tillagnad originalkomposition af Rossini; har det sin riktighet?»

»Jag skulle bjuda på en originalkomposition i afton?» frågade finansieren förvånad. »Nej! Det är mig omöjligt. Hvem kan ha sagt det?»

»Nå, det berättas allmänt. Hela din umgängeskrets har fått del af denna nyhet och brinner af nyfikenhet att få göra bekantskap med den.»

»Så?! Och jag vet ingenting derom», utropade Burin i det han sprang upp och med stora steg vandrade fram och åter i rummet. »Har inte hört en halfdragen suck om det! Det har nu den eländige Jarcier spridt ut för att drifva gäck med mig; det är infamt. Och denna blamage just i afton! Hur skola de ej lite hvar nu rycka på axlarna under ett medlidsamt leende! — Jag har ju ingen komposition af Rossini, och kan väl inte trolia fram någon heller.»

Vännen Adamé log utan att förändra sin bekväma ställning och likgiltiga min.

»Ja, det der är ju allt för dumt», menade han helt lugnt.

»Allt för dumt, allt för dumt, ja. För mig fins emellertid intet annat val än att åtminstone försöka skaffa en komposition af Rossini till i afton. Han måste i denna dag komponera någonting åt mig, kosta hvad det vill.»

»I denna dag? Af Rossini?» frågade Adamé förvånad.

»Nå ja, visst det; af hvem annars?»

»Det blir väl inte möjligt. Du kan lägga fram 10,000 francs för Rossini, han skrifver ändå inte en enda not om han inte vill — och han vill bestämdt inte.»

»Ganska riktigt», svarade bankiren, i det hans ansigte plötsligen antog ett gladt utseende och han satte sig ned vid skrifbordet »det kan nog vara möjligt. Men jag fick just nu en god idé; den vill jag sätta i verket, den skall föra mig till målet. Jag skall bjuda hit Rossini i afton

klockan sex och sedan få vi se hvad som kan göras.»

I hast skref han nu en liten biljett, ringde på betjenten och befalde denne att genast bära den till Rossini och om möjligt invänta svar.

Vännen Adamé hade under tiden tändt en ny cigarett, och då betjenten gått ytt-rade han:

»Jag är verkligen nyfiken att få veta om din idé skall lyckas och du skall kunna få en komposition. Du har ju helt nyligen bestormat Rossini för att få några noter, och först efter stora upp-offringar och dussintals med pastejer har du lyckats erhålla dem. Det kostade dig då rätt anseeligt att vinna vadet, ha, ha ha!»

Bankiren Burin skrattade med.

»Alldeles rätt, alldeles rätt», sade han, »men vi få väl se.»

»Ja, jag är rasande nyfiken», uppre-pade vännen Adamé, tog sin hatt och käpp, samt yttrade i det han gick: »vi återse hvarann i afton.»

Efter en stund kom betjenten tillbaka med det besked att Rossini skulle infinna sig klockan sex — — —

Och han var kommen. Några mi-nuter öfver sex inträdde Rossini uti ban-kirens rum. Denne befann sig vid till-fället i ett litet sidorum och bjöd nu Rossini inträda i detta. När denne följde inbjudningen och trädde öfver tröskeln, stannade han liksom fastväxt derinne. Det var ju rent af luculliska läckerheter som här visade sig för hans ögon. Midt i rummet stod ett rikt dukadt bord, fullt med rätter: tryffel, pastejer, viner och allehanda fina saker, som spridde omkring sig en utsökt vällukt. Med välbehag in-söp Rossini dessa ångor i sin näsa. — Det var riktigt någonting för honom.

Med sitt allra sötaste leende trädde bankiren emot Rossini, helsade honom hjertligt välkommen och bjöd honom taga plats. Han skulle endast urskulda honom, sade han, att det var af rent egoistiskt skäl han besvärat honom, ty som Rossini väl visste, skulle samma afton en soaré hos honom ega rum, och det skulle vara för honom, bankiren, den största utmär-kelse, om han då kunde ha att bjuda på en liten originalkompositon af den store och berömda Rossini. — Och så talade han än hit, än dit, och hopade böner på böner, smicker på smicker.

»Alltså endast några få rader», slöt han; »om ni godhetsfullt skulle genast vilja sätta er ner och skriva, var så god och sitt ner, här är penna, papper och bläck. Och sedan», tillade han med sitt ljufvaste leende, »kunna vi taga oss en liten bit mat.»

Dervid gjorde han en betecknande rörelse med armen åt det rika middags-bordet.

Rossini stod der alldeles stum, som om bankirens anmodan hade förstenat ho-nom. Detta var sannerligen för starkt! Helst hade han genast vändt om och låtit bankiren stå der med sina böner. Men då måste han ju försaka alla dessa goda

saker, tryffeln, pastejen m. m., och hans aptit hade nu blifvit retad till det yttersta. Begrundande och öfverläggande med sig sjelf stod han der, tänkte hit och dit och visste inte huru han skulle göra; uppfylla den sluge bankirens bön kunde han icke, och öfvergifva den läckra måltiden, det var ju också omöjligt; han led riktiga Tantalusqual. — Då for hastigt som blix-ten en originel tanke genom hufvudet på honom; han hade funnit en utväg! På detta sätt kunde han få sin tryffel och på samma gång spela den listige banki-ren ett spratt.

»Må vara då», sade han helt kort till den gladt öfverraskade finansmannen, satte sig ned vid skrifbordet, grep fatt i en bok notpapper, som låg på bordet, och tog ut ur den ett ark samt började skriva öfverst på detsamma med stora bokstäver: »Tantalusqual, Tantalusqual». . . . Så följde ur minnet not efter not ett litet melodiskt stycke, som han nyligen af vänskap till bankiren hade komponerat åt honom.

Men denna lilla pjes hade sin sär-skilda historia, som jag här i korthet vill meddela.

Bankiren Burin hade för icke så sär-deles lång tid tillbaka ingått ett vad med journalisten Jarcier, att han inom en be-stämd dag skulle ha i sin hand en liten komposition, tillagnad honom af Rossini. Bankiren hade lyckats erhålla denna och Jarcier tappade sitt vad. Detta grämde honom och han tog sig före att i någon mån söka inskränka herr Burins triumf. Då nu aftonen före soarén kompositionen spelades, improviserade Jarcier på rak arm några spefulla verser öfver bankiren, hvilka också snart gjorde sin rund i sa-longen, så att en hvar smågnolade dem till melodien. Herr bankiren kunde nu ej vidare låta föredraga denna honom »af vänskap tillagnade komposition», ty så ofta som melodien hördes, förnam man också det sakta framgnolade pa-squillet.

Och det var just denna bannlysta melodi som Rossini nu nedskref åt ban-kiren not för not under titeln »Tantalus-qual». Då han efter några minuter var färdig härmed, gaf han manuskriptet till bankiren, som med största förnöjelse mot-tog det och läste in det i sin skrifpulpel.

Rossini satte sig sedan med största lugn till bords och frässade af de honom bjudna delikatesserna.

Aftonen var inne och med denna soarén, och till soarén hade infunnit sig hela den fina aristokratien, den rika finans-verlden och stjernorna inom konsten och litteraturen, och alla hade, vare sig herre eller dam, musikalisk eller omusikalisk, medbragt den mest spända väntan på utförandet af Rossinis komposition. Äf-ven Jarcier hade infunnit sig och tagit på sig en min af äkta skadeglädje, men denna min måste snart försvinna och hr Jarcier blef ganska lång i synen, då han märkte bankirens strålande anlete och denne gick rakt på honom, gladt utro-pande:

»Jag har Rossinis komposition!»

Det var ju högst märkvärdigt.

Rossini stod utan att bekymra sig om det rörliga lifvet rundt omkring helt lugn vid buffeten och hade fördjupat sig i studerandet af en flaska bordeaux. Han slog just i ett glas åt sig, då finansieren triumferande framträdde, hållande i han-den ett notblad — Rossinis »Tantalus-qual».

»Mina herrar och damer», sade han med sin mest inställsamma röst till det församlade sällskapet, som med största nyfikenhet riktade sina blickar på not-papperet, »jag har åter den lyckan, den äran att kunna låta eder höra en mig af min högt ärade vän, den berömda mästaren Rossini, tillagnad originalkom-position.»

Derpå öfverlemnade han notbladet åt en ung pianospelare, som begaf sig med det till instrumentet, kring hvilket alla nu trängde sig under hviskningar sins emel-lan och med miner som uttryckte stor väntan.

Rossini satt och smålog i sin vrå borta vid buffeten och höjde glaset lika-som till en skål, tömde det hastigt i ett drag, och då han hörde de första inle-dande tonerna till sin komposition, smög han sig ut genom dörren och skyndade nedför trappan, i det hans breda ansigte drog sig till en komisk grimas.

I salongen stod det lyssnande säll-skapet emellertid kring instrumentet, af-vaktande med stort intresse hvad man skulle få höra. Preludiet var slutadt och nu ljödo de första tonerna på den allt för väl kända melodien. — Herrarne och damerna i kretsen blefvo först helt långa i ansigtet, sedan började de småle och till slut ljud från hvarje vrå af rum-met den ej allt för sakta gnolade gyckel-visan.

Det blef ett allmänt skrattande och fnissande.

»Detras de la cruz esta el diablo!», utropade en spanior.

Det är »à son gout», yttrade en ung fransyska med en lätt nigning för ban-kiren, hvilken blek och skälfvande af ra-seri stod der ibland dem och ej kunde begripa hur det här hängde ihop.

»Sluta då! sluta då!» skrek han till pianisten, som ej tycktes höra hvad han sade; derpå for han omkring i salen för att få reda på Rossini, frågande öfverallt: »hvar är Rossini?»

Ja han låg kanhända nu i sin säng och fröjdade sig öfver sin tillställning.

Man känner ej om Rossini så snart igen åt tryffel och pastejer om bankiren och finansieren Burin och om denne snart åter hade att bjuda på en komposition af Rossini på sina soaréer. Men inom societeten hade man länge mycket roligt åt — Rossinis »Tantalusqual».

Det behöfs hos goda pianospelare något mera än förmågan att rasa omkring på tangenterna eller att hamra på med några arbetsskarlars styrka. SUTTNER.

Musikpressen.

Från Abr. Hirschs musikförlag har utgått:

Studentsången, 4-stämm. sänger för mansröster, utg. af Iv. Hedenblad, 2:a del. 2:a häftet (1 kr.). Det innehåller: Fredmans Ep. n:o 3, 3 svenska folkvisor, Serenad af Mendelssohn (»O hur stilla»), Stridsbön af O. Lindblad, Visa af Iv. Hedenblad, Tären af Witt, Serenad af Frieberg (»Sakta, hon slumrar redan») och lofsång af Aug. Söderman.

Werners afskedssång, ur Trumpetaren från Säckingen (50 öre).

Avanti, Marsch af Czibulka för piano 2 häft. (75 öre).

Orgelnisten, af Gustaf Mankell, 4:e häftet (75 öre).

Från Scenen och Konsertsalen.

April.

Stora Teatern.

- 1, 5. Gounod: *Romeo och Julia* (Frk. Ek, hrr Strömberg och Rundberg).
3. Massé: *Paul och Virginie* (frk. Grabow).
- 8, 11. " " (frk. Andersson).
4. Bizet: *Carmen* (frk. Almati, hr Kloed; Michaela: fru W. Strandberg).
- 7, 12. Verdi: *Aida* (Amneris: frk. Almati, Aida frk. Ek; konungen, Radamés, Amonasro, Ramphis, en budbärare: hrr Sellergren, Sellman, Lundquist, Håkanson, Ohlson,
9. " " (kungen: hr Strömberg).

Nya Teatern.

- 1, 2, 8, 11. Genée: *Nanon* (frk. Sjöberg).
- 3, 6. " " (frk. Jonson).
- 12, 13, 14. *Konsertafdelning* af Eugène och Th. Ysaye samt Salom. Smith.

Södra Teatern.

- 1-7. Audran, *Stora Mogul*.
- 9-14. " "
4. Fru Maria Cederbergs musik.-dram. matiné.

Musikaliska Akademien.

4. Operasång. Helmer Strömbergs matiné.

Berns' Salong.

4. *Quartettsångareförbundets* matiné.
11. Herr Fristedts musikal. deklam. matiné (bitr. fru Östberg, frk. A. Pettersson, hr Kloed m. fl.).

Siegrid Salomans komiska opera »Diamantkorset» var redan annonserad att gifvas första gången sistlidne onsdag, då fröken Karlsohns insjuknande föranledde inställandet af denna representation. Möjligen torde operan dock kunna gå öfver scenen ännu i denna vecka. Då vi i sista numret af Sv. Musiktidning 1884 meddelade komponistens biografi jemte porträtt, lemnades på samma gång ett utdrag ur »Signale», hvars kritiker i mycket berömmande ordalag uttalar sig om operan efter hennes första uppförande i Leipzig och till och med kallar henne »ett musikverk, som utan tvifvel är det bästa af hvad i denna genre blifvit skapadt på senaste tid. Med sällsynt förmåga», säger han, »griper komponisten de lyckliga moment som libretton erbjuder honom och utvecklar härvid icke allenast originalitet i melodi, harmoni och rytm, frisk manlig kraft i uppfattning och musikalisk framställning af texten samt förträfflig behandling af materialet, utan äfven en öfver-

raskande förmåga att skickligt behandla hvarje form som operan kan fordra. Uppfinningen af melodier och harmonier är i de flesta fall originell och af mycken kraft.» I n:o 1 af denna årgång anförde vi ett likaledes berömmande omdöme af Fr. Brendel öfver detta verk, efter dess gifvande i Berlin, som föregick det i Leipzig. Vi få nu se om det hos oss och af vår tids publik kommer att blifva lika väl emottaget. Efter generalrepetitionen att döma skall den melodiosa musiken och den lifliga libretton komma att slå an och roa. Hufvudrolerna uppbäras ock af hr Janzon och fröken Andersson på ett mästerligt sätt. Båda ha i denna pjes verkliga glansroller, den förra af en oemotståndlig komik, den senare af sydländsk allt igenom graciös liflighet. Sista akten bjuder också på en vacker scenisk effekt af månbelysning och morgonrodnad. Efter närmare bekantskap med operan skola vi återkomma till densamma. Texten till sångerna är nu utkommen och finnes att tillgå på de vanliga ställena.

Fröken Almatiss andra rol på vår operascen har varit Amneris i Verdis »Aida», förut gifven af fröken Janson, då denna opera senast gafs hos oss d. 5 Juni förra året, för 60:e gången. Fröken A. visade sig äfven i denna rol som god dramatisk sängerska med förmåga att åstadkomma stor både vokal och scenisk effekt i vissa momenter af sin rol. Den storslagna helgjutenheten i framställningen kan man svårligen ännu begära af den unga sängerskan, men vi hafva emellertid löfte derom för framtiden i de ansatser dertill som visats och som här i synnerhet gjorde hennes scen med Aida i 2:a akten, då hon utforskar dennas kärlek till Radamés, samt i 4:e aktens domstolsscen till konstnärliga prestationer. Hennes sångföredrag, som något störes af läspning, visade äfven nu goda studier och smak; likvisst egde rösten i vissa lägen ej tillräcklig kraft att göra sig fullt gällande i ensemblen. Intrycket af det hela var öfverhufvud ganska godt, om än mera stolthet borde karakterisera den egyptiska prinsessan, som emellertid till det yttre framträdde med bländande furstlig prakt. Operan hade i hast upptagits för fröken Almatiss uppträdande, hvilket något inverkade på jemnheten i framställningen. Herr Sellman, som i början af pjesen tydligen var mindre väl disponerad sedan han efter sista uppträdandet i »Rienzi» varit opasslig, förtjenar allt erkännande för sin framställning, då utan honom operan ej kunnat gå öfver scenen. Herr Sellergren uppbar med värdighet och säkerhet kungens parti och fröken Ek samt herr Lundquist skötte sina roller tillfredsställande som vanligt.

Herr Strömbergs matiné i Musikaliska Akademien Sönd. d. 4 April var någorlunda talrikt besökt, man kunde dock haft skäl att vänta fullt hus vid detta tillfälle, så väl med anledning af herr Strömbergs mångåriga och förtjenstfulla verksamhet vid kgl. operan som ock för det lockande programmets skull, hvilket

bjöd på åtskilliga nyheter, deribland en af Aug. Söderman, samt biträdandet af sådana omtyckta lyriska förmågor som fröknarna Ek och Karlsohn samt herr Ödmann. Herr S. inledde matinén med Vlads vackra aria ur Neaga, sjungen med samma goda föredrag som då vi sist hörde den af honom från scenen, och ackompanjerad med känd talang af komponisten sjelf. Bland konsertens 10 nummer utgjorde väl n:o 4 det som ådrog sig största intresse, nämligen Södermans »Der schwarze Ritter», första gången gifven här och nu sjungen af konsertgifvaren.

I den dystra sången af Uhland med sin något vilda musik kände man ej rätt igen den värderade komponisten. Öfver det hela låg ett dunkel, som emellertid här och der, särdeles under senare hälften af sången, genombröts af solklara melodier i den södermanska andan. Slutstrofen, »Greis, im Frühling brech' ich Rosen», öfverraskade med sin veka melodi efter de förutgående orden: »da sprach der Grimme mit hohler dumpfer Stimme». Det intressanta pianopartiet, så kunna vi gerna kalla det utarbetade ackompanjementet, spelade en stor rol i den melodramatiskt anlagda sången och sköttes talangfullt af herr Lindholm. För första gången fick man också höra en aria ur den i utlandet flerstädes gifna operan Gioconda af den nyligen aflidne italienske komponisten Ponchielli. Denna smältande italienska aria fick genom herr Ödmann en ganska god framställning och väckte mycket bifall likasom äfven lust att få höra operan i sin helhet. Att fröken Eks föredrag af Venzanos »L'incantatrice» äfven hade förmåga att framkalla lifliga bifallsyttringar, behöfver ej sägas. För öfrigt fick man höra en duett ur Gounods »Tribut de Zamora» af fröken Karlsohn och herr Lundmark, visor sjungna af den förra samt till sist en duett ur »Leonora» af herr Ödmann och konsertgifvaren, ackompanjerade af prof. Hallström. Pianisten Fr. Peterson gaf genom pianoföredrag omvexling åt programmet, bjudande på ett par nyheter för vår publik: »Romans» och »Valse caprice» af Tschaiowsky, en af Rysslands förnämste komponister i vår tid. Af dessa anslog mest den förra, som äfven hade företrädet af en mindre trötande längd än den senare. Programmet innehöll äfven deklamationsnummer, som skulle utföras af herr Palme; men som denne var af någon anledning förhindrad, sköttes hans partes i stället af herr Bäckström vid dramatiska teatern, som väckte stormande munterhet och bifallsyttringar med sitt framsäggande af P. Ödmanns »Kammarjunkaren» och några stycken på »landsmål».

Herr Fristedts matiné illustrerades af fru Östbergs och fröken Anna Pettersons m. fl. biträde. Fru Ö. sjöng romansen ur »Mignon» och med herr Kloed duett ur »madame Favart», allt under ett lika välförtjent som storartadt bifall.

På nya teaterns scen hafva Eugène

och Theophile Ysaye samt Salomon Smith sedan d. 12 April haft ett nytt fält för sitt konserterande, dock ej med samma magnetiska kraft som förut ehuru med samma bifall. Vårens uppträdande är denna gång en större nyhet än deras.

Från in- och utlandet.

Operan Leonora kommer innan kort upp på Stora teatern såsom å ett annat ställe i dagens nummer närmare meddelas.

Stundande musiknöjen. Musikföreningens tolfte konsert (matiné) gifves med biträde af fru Edling, en musikalskarinna, hrr Strandberg och Strömberg samt kgl. hofkapellet d. 18 April efter följande program: 1) Rosa rorans bonitatem, hymn af L. Norman. 2) Elflek, orkesterstycke af Fr. Berwald. 3) Kattolsk messa af A. Söderman, densamma hvars vackra orkester-offertorium gafs å en af Stora teaterns symfonikonsalter i början af året. Gades »Elverskud», som först var ämnadt att gifvas, blef, ganska välbetänkt, utbytt mot denna messa.

Filharmoniska Sällskapets stora konsert med Brahms Requiem till hufvudnummer kommer att ega rum den 4:e i nästa månad.

Wilhelmina Norman-Nerudas första konsert är bestämd till 20 April kl. $\frac{1}{2}$ 8 e. m. i Musikal. Akademiens sal, hvarvid den eminenta, hos oss så välbekanta artisten kommer att låta oss höra A-moll-konsert af Viotti, Berceuse af Neruda, Mazurka af Wieniawski, La ronde des lutins af Bazzini och E-dur-konsert af Vieuxtemps.

Bröderna Ysayes och Salom. Smiths sista konserterande å Nya teatern är annonseradt till d. 15 April, då äfven beredes tillfälle att få göra bekantskap med en ny tenorsångare, herr Eugen Danckwardt. — Den 2 Maj ämnar herr Ragnar Grevillius föranställa en konsert i Berns salong.

För de »sceniska artisternas hem» samt »dramatiska och musikaliska artisternas pensionskassa» anordnas ett par soaréer den 17 och 20 dennes, hvarvid under kapellmästaren Hennebergs ledning den täcka operetten »God natt, granne» kommer att utföras af en musikalskarinna och hr Örtengren. Vidare komma fröken Almati och herr Ödmann att låta höra sig och balettnummer att gifvas. Hvarje soaré inledes med prolog af Frans Hedberg, och vid detta tillfälle kommer vår gamle värderade komiker Fredrik Deland att för sista gången beträda scenen i sin gamla gläns, Konjander i »Hittebarnet», då Knut Almlöf biträder i Kartongs rol.

Duo-konsert af de bekanta norska pianisterna, fruarna Erika Lie-Nissen och Agathe Backer-Gröndahl tillkännagifves ega rum den 4 Maj i Musikal. Akademiens stora sal.

Fru Elenore von Petroff, f. Wigström, som förut uppträdt så väl här som i utlandet såsom operasångerska och som gjort sina studier för utländska sängecelebriter, ämnar öppna en sängskola härstädes.

Selma Ek, vår värderade operasångerska, lär stå i underhandling med Köpenhamns kgl. teater om gästuppträdande derstädes i slutet af denna månad, då hon skulle, såsom ämnadt är, några gånger sjunga Margareta i Faust, första gången d. 26 April. Ernesto Rossis uppträdande vid samma tid gör det säkerligen möjligt att direktör Willman kan gå den danske teaterchefens önskan till mötes i fråga om detta engagement.

Wennerbergsaftonen den 12 April, som af sällskapet S. H. T. var anordnad då Gillets stora sal, der naturligtvis alla platser voro upptagna, hörde till dessa verkningsfulla musiknöjen af egendomlig art, hvilka endast den akademiska sängen, speciellt Upsalasången, förmår åstadkomma. Programmet upptog några af Wennerbergs kvartetter, solosånger, serenad- och buffatior samt »Gluntar» och till sist den populäre komponistens bekanta »Auerbachs-Keller». Konserten, som gafs till förmån för en ung lofvande sångare och bevisades af landshöfding Wennerberg, utfördes under direktör Hedenblads säkra ledning. Vidare härom torde vår korrespondent i Upsala komma att meddela oss.

Viola Lavinia (Swahn), åt hvilken konstnärsbana vi förut flere gånger riktat vår uppmärksamhet och senast omnämde i slutet af förra året, då hon erhållit engagement i Bergamo och der ämnade uppträda i operan »Linda» af Donizetti, har nu i en annan af det nordliga Italiens städer, Cuneo, just i denna opera uppträdt som Pierotto och rönt fullständig framgång. Redan hennes apparition i denna rol är mycket anslående, såsom ett hit anländt fotografikort utvisar. Fröken Lavinia-Swahn började sina sångstudier här i Stockholm, hvilket vi förr haft tillfälle att nämna, för Siegfried Saloman, och hennes engagement i utlandet har förmedlats genom den bekanta sånglärarinnan Della Valli i Milano.

Leonard Labatt, som öfvergått från teatern i Rotterdam till teatern i Bremen, hade nyligen sin afskeds- och beneficeföreställning å den först nämnda teatern såsom Raoul i »Hugenotterna» med, som det tycktes, ännu ungdomlig friskhet i rösten. Publiken slösade med bifall och lagerkransar, och vid föreställningens slut utbragtes för den mycket uppburna konstnären, hvars afgång anses som en oersättlig förlust för Rotterdams teater, ett trefaldigt »leffel».

Johannes Elmlad, vår utmärkte basångare, har för närvarande sin verksamhet vid Landestheater i Prag och säges nu vara för 3 år engagerad vid denna

scen. Han är i Prag mycket uppburen både som teater- och konsertsångare, efter hvad tidningarna derifrån visa, och ehuru han först på senare åren uppträdt som teatersångare, har han redan många roller på sin repertoar. I Prag har han sålunda, efter de tidningar vi haft tillfälle att se, uppträdt såsom Melchtl i »Wilh. Tell», Rocco i »Fidelio», Marcel i »Hugenotterna», Fafner i »Rheingold», Hunding i »Walküre», Falstaff i »Muntra Fruarna», Sarastro i »Trollflöjten», landtgreffe Herrmann i »Tannhäuser», kardinalen i »Judinnan» och Osmin i »Enleveringen».

Karin Lindstén, en ung svensk sopransångerska, som utbildat sig i utlandet och bland annat länge idkat sångstudier för fru Desirée Artôt i Berlin, kommer att, antagligen i slutet af innevarande månad, uppträda å Stora teatern härstädes som Margareta i »Faust».

Alma Hultcrantz lär nyligen ha sjungit i en publicists salong i Paris och der vid skördat bifall för »sin förträffliga metod och sin rena, omfångsrika och sympatiska röst».

Gefle. Bjarne Lunds teatersällskap har någon tid gifvit operaföreställningar å härvarande teater och annonserade den sista till d. 16 April. Den 12 April skulle »Kärleksdrycken» gifvas för första och enda gången. För öfrigt har operasällskapet gifvit »La Traviata», »Barberaren», »Martha» och »Fra diavolo», samt haft att glädja sig åt publikens bifall och goda hus. Sällskapets sängkrafter utgöras af fru Lund (Violetta, Zerlina, Rosina, Martha), fröken Lindström (Nancy), fru Vinsberg (Annie, Flora, Pamela), herr Lund (Fra diavolo, Figaro, Germont), Lindblad (Alfredo, Lorenzo, Almaviva, Lyonel), Lundin (Bartholo), Sandberg (Plumkett, Bazil) och Forslund (Figaro). Herr Forslund, som aflagt studentexamen i Gefle och nu gästade staden med det Lund'ska sällskapet, gaf konsert här d. 10 April. Herr Forslund är i besittning af en god röst, som förtjänar utbildas; på scenen visar han sig emellertid ännu som nybörjare. De engelska klockspe-larne hafva äfven låtit höra sig härstädes, och under närmaste tiden väntas besök af bröderna Ysaye och Salomon Smith.

Hudiksvall. Berndtska operasällskapet har i slutet af förra månaden gästade denna stad och gifvit musikpjäserna »Barberaren», »Martha», »Trubaduren» och »Musketörerna i klostret». Operans förnämsta krafter äro herrar Berndt och Bentzon-Gyllen samt fru Högfäldt-Åberg och fröken Hedquist.

Oscar Comettant, den bekante franske musikkritikern, har på uppdrag af Frankrikes minister för den allmänna undervisningen afsändts till Danmark, Sverige och Norge för att samla uppgifter rörande de nordiska ländernas folkmelodier.

De kringresande teatersällskapen befunno sig vid April månads ingång: Berndts i Östersund, Fröbergs i Viborg (Finland), Lunds i Gefle, Nymans i Nyköping, Ranfts i Kristianstad, Sjögrens i Borås, Smitts i Karlstad, Sternvall Skottes i Kalmar, Stieglers i Halmstad och Sundvalls i Vesterås. Carlbergska sällskapet lemnar Östersund och det Sandbergiska Sundsvall.

Lilia Kramer är namnet på en ung sängerska som studerat i Berlin och Paris och hvars röst skall vara en sopran med ljus klangfärg och väl utvecklad, så att fröken K. redan eger stor färdighet i koloraturen. Hon skall först låta höra sig i Köpenhamn och sedan debutera på Stora teatern härstädes, som det säges, under denna säsong.

Marie van Zandts sjukdom har förvärrats till den grad, att man börjar förlora hoppet om att kunna rädda henne. Hon har med mycket besvär måst i korta dagsresor föras från Petersburg till Cannes, men der synes hennes tillstånd endast ha blifvit ännu sämre.

Paris. Lecocqs komiska treaktsopera »Plutus» gafs den sista Mars för första gången på Opéra Comique. Musiken är liflig och spirituel, men går ej upp mot hans förra bättre verk. Någon större succès vann han således ej med sin opera.

London. Franz Liszt ankom hit den 3 April från Paris, der han varit

mycket firad. Äfven här i London, der han ej varit på öfver 40 år, är han föremål för hyllningar af alla slag. Den 6 April uppfördes i St James Hall, i närvaro af prinsen och prinsessan af Wales samt hertiginnan af Connaught, hans oratorium »Den heliga Elisabeth» och den 9 skulle i samma lokal gifvas af pianisten Emil Bach en Liszt-konsert i närvaro af drottningen och hela hofvet.

Dresden. Å den konsert hofkapellet ärligen gifver på askonsdagen trädde Johannes Brahms i förgrunden i så fall, att han såsom komponist, dirigent och pianist tog största delen af programmet i anspråk. Han spelade vid detta tillfälle sin pianokonsert i B-dur och dirigerade sin nya symfoni n:o 4 i E-moll. Kritiken i »Die Signale» kan ej finna konserten anslående och säger om symfonien, »att de grubblande reflexionerna, de fint tänkta kombinationerna och det genialiska utarbetandet väl kunna intressera och göra intryck, men någon njutning skänka de icke».

Dödsfall.

Heilbronn, Marie, berömd operasängerska, f. 1849 i Lyon af judiska föräldrar, † i Nizza d. 31 Mars. Efter kort studietid vid konservatoriet i Paris debuterade hon 17 år gammal på Opéra Comique vid sidan af Capoul som Marie i »Regementets dotter». Hennes debut var ej fullt lyckad, men genom energiskt arbete gick hon alltjemt framåt och blef snart både genom sin sång och sin skön-

het en stjärna af första rangen på scenen, vare sig hon med sin talang lyste i operan eller operetten, i »Don Juan» och »Paul et Virginie» eller i »Frihetsbröderna» och »Tjufskyttarne». Marie Heilbronn har låtit höra sig mångenstädes såväl i Europa som i Amerika. Hon gifte sig 1881 med vicomte de la Panouse och flyttade in i ett furstligt hotell i Paris men tvangs redan 1884 af ekonomiska skäl, som det sades, att återgå till Opéra Comique, der hon sist sjöng Julia i Gounods opera. Hon efterlemnar emellertid åt sin dotter en ganska stor förmögenhet.

Ritter, Théodore, pianist och tonsättare, † i Paris d. 5 April. Han var född i närheten af Paris och hette egentligen Bennet, men blef under namnet Ritter uppfostrad i Tyskland och var en af Fr. Liszts mest berömda lärjungar, med stor teknik och utomordentligt elegant och fint föredrag. Han har komponerat åtskilliga solosaker för piano och större sångverk, men hade ej någon lycka med sina operaförsök.

Scheffel, Joseph Victor, berömd tysk skald, f. 26/2 1826 i Karlsruhe, † derst. d. 2 April, 60 år gammal. Hans berömda dikt »Trompeten von Säckkingen» ligger till grund för Nessler's populära opera med samma namn.

Rättelse:

I artikeln »Dödsfall 1885», förra numret, har genom förbiseende Friedr. Kiels födelseår 1821 ej blifvit infördt.

Kongl. Konservatorium för Musik i Leipzig.

Onsdagen den 28 April kl. 9 f. m. eger mottagningspröfningen rum.

Undervisningen sträcker sig öfver harmoni- och kompositionslära; pianoforte; orgel, violin, viola, violoncell, kontrabas, flöjt, oboe, klarinett, fagott, waldthorn, trumpet, basun, harpa, — i solo-, ensemble-, quartett-, orkester- och partiturspel, direktionsöfningar, solo- och körsång samt lärometod, i förbindelse med öfningar i offentliga föredrag; musikens historia och estetik; italienska språket och deklamation.

Honoraret för undervisningen utgör 300 mark om året, som i tre terminer, påsk, michaelsmessan och jul, i förskott betalas med 100 mark. Dessutom skall erläggas 9 mark inskrifningsavgift med 3 mark om året till institutets uppassare.

Utförliga prospekt utlemnas af direktionen kostnadsfritt; kunna äfven bekommas genom alla bok- och musikhandlare i in- och utlandet. Leipzig i Januari 1886.

Direktorium för Kongl. Musik-Konservatorium.

D:r OTTO GÜNTHER.

Obs.! Nedsatt pris Obs.!

SVENSK MUSIKTIDNING

1884 och 1885 säljes vid direkt requisition hos Expeditionen

(Klara Vestra Kyrkogata 19)

till 5 kronor kontant pr årgång. Båda årgångarne tillsammans kosta 9 kronor.

Årg. 1884 innehåller porträtter af Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua samt åtföljes af premien 7 Melodiska Tonstycken af C. W. Rendahl.

Årg. 1885 innehåller porträtter af J. S. Bach, Björkstén, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye och har till musikpremie »Skuggor och dagrar», 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Alex. d'Aubignés
Musik- &
Pappershandel
8 Gustaf Adolfs Torg 8
(f. d. Huss & Beers Musikhandel).

OBS! Hrr Bokhandlare

i landsorten anmodas med första sända redovisning och liqid (ej frimärken) för sistlidna år till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinnliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: Sturegatan N:o 36.

INNEHÅLL: Chopin såsom komponist (forts.).

— Leonora. — Robert Schumanns opera »Genoveva».

— Anna de Wahl. — Följetong: Rossinis Tantalus-

qual. — Musikpressen. — Från Scenen och Konsert-

salen. — Från in- och utlandet — Dödsfall. — Rät-

telse — Annonser.